

*"Europe was created by history.
America was created by philosophy"*
Margaret Thatcher

Eten, drinken en energie

september 2021

Rond 1920 leefden er zo'n 2 miljard mensen op de planeet aarde, in 1975 was dit aantal verdubbeld naar 4 miljard en volgend jaar zal de grens van 8 miljard wereldburgers worden bereikt. En als we de deskundigen moeten geloven zal de groei tot medio 2060 blijven toenemen, vooral in Afrika. De immense groei van de wereldbevolking zorgt voor een toenemende vraag naar basisbehoeften. Denk daarbij vooral aan eten, drinken en energie. Maar ook de vraag naar woonruimte, kleding en gezondheidszorg zal de komende decennia sterk toenemen. Met dit vooruitzicht is het niet vreemd dat het klimaatakkoord van Parijs, dat in 2020 in werking is getreden, veel aandacht krijgt. De immense budgetten die nu worden opgenomen in de begrotingen van landen zijn vooral gericht op de energietransitie als gevolg waarvan de CO2 uitstoot moet verminderen en de opwarming van de aarde moet worden afgeremd. Maar vreemd genoeg is er weinig eenheid in beleid en zien we nu al dat het gevaar van een energiecrisis in een klein hoekje zit. Met een primaire levensbehoefte zoals energie moeten we verstandig omgaan en de risico's van het elektrificeren van onze economie niet bagatelliseren.

Prijzen fossiele brandstoffen exploderen

De prijzen voor met name gas en kolen zijn explosief gestegen. Zo is de prijs voor gas op de Britse en Nederlandse spotmarkten nu ruim 8 keer hoger ten opzichte van een jaar geleden. Maar ook de prijs voor kolen staat op recordhoogte (factor 3,5). Dit is vooral het gevolg van het feit dat de gas- en kolencentrales bij moeten springen nu de vraag naar stroom sterk is toegenomen en de stroomproductie van wind- en zonneparken achterblijft. Er lijkt ook sprake van een slechte planning nu blijkt dat met name in Engeland en Nederland de gasvoorraden erg laag zijn en er te weinig gas is besteld. Dat Noorwegen nu bijspringt is leuk maar het gaat om nog geen 0,5% van de Europese gasconsumptie voor deze winter. Maar ook in China is de vraag naar gas en kolen uit balans. Zo moeten veel fabrieken de productie beperken en worden huishoudens opgeroepen minder stroom te verbruiken. Volgens Peking heeft bijna de helft van Chinese regio's de periodieke doelstellingen om het stroomverbruik te verminderen niet gehaald. Interessant is wel dat de energietransitie laat zien dat het aandeel van gas, in de totale energiemix, stijgt. Als voorbeeld noemen we Engeland waar in 30 jaar tijd het aandeel van gas is toegenomen van 24% naar 42% (NL: 44%) terwijl het aandeel van kolen is gedaald naar 3%. Interessant is ook dat de CEO van TotalEnergies deze week heeft benadrukt dat de toekomst van zijn bedrijf is gericht op LNG (Liquefied Natural Gas), wind en solar. Dit is in lijn met de visie van zijn grootste Europese concurrenten zoals Shell, BP en het Noorse Equinor. De grootste uitdaging zal zijn om te voorkomen dat het elektrificeren van onze economie gepaard gaat met prijsexplosies zoals nu. Bedenk ook dat Nederland nog steeds veel aardolie (36%) en steenkool (9%) in de totale energiemix heeft en dat de afhankelijkheid van gas zal toenemen! Niet in de laatste plaats omdat voor (blauwe)waterstof veel gas nodig is. Het anticiperen op een groene- en lucratieve toekomst van de grote energiebedrijven is eenvoudig. De iShares Stoxx Europe 600 Oil & Gas ETF van BlackRock bevat de 19 meest prominente Europese bedrijven in de sector. TotalEnergies, Shell, BP, Equinor en ENI vormen voor bijna 70% de basis van deze ETF terwijl de leveranciers van windturbines Vestas en Siemens Energy samen voor 10% meedoen. Deze ETF heeft een AA MSCI ESG-Fondsrating en biedt een uitkeringsrendement van 3,1%.

